

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

«ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК» излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду »Краљев трг« до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: селима, које улазе у састав општине а која је већ претплатена, чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механицијама из унутрашњости годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлежним у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви »Полицијског Гласника« не продају се. Рукописи не враћају се.

Први наш чланак у данашњем броју Право и Електрицитет добили смо од нашег признатог правника г. Драг. Ж. Петровића, члана касац. суда, уз писмо које гласи:

Поштовани Г. Уредниче!

Пратећи плодни и користан рад Вашег веома цењеног листа осетио сам дужност да га и сам својим слабачким силама по могућству потпомажем.

На ту сврху шаљем Вам моју студију под називом: «Право и Електрицитет».

Надајући се да ће Вам то користити ја сам већ примио награду за испуњење дужности — од своје савести, а и ту пријатност, што овим улазим и у круг тако одличних раденика као што сте Ви и сарадници Вашег цењеног листа.

Ваш поштовалац
Др. Ж. Петровић
касац. судија

ПРАВО И ЕЛЕКТРИЦИТЕТ

пише Др. Ж. Петровић

Право је тако старо, као и прво људско друштво, јер је са њим и постало.

Електрицитет је још старији, јер му је постанак искохрон са постankom „васионе“.

Право има за свој објект, лица и све ствари. — Дакле све што постоји. — За правника постоји само: лице — човек — и ствар — све што није лице. —

Електрицитет је дакле ствар, која је била позната још првом људском друштву. Али како и у колико? — Само необузданi, несавладани електрицитет. — У виду муње и грома, само као убијајућа сила. —

Право је, још од постanka свог, узимало у рачун, као све остале и овај свој објект. Ну разуме се свагда само са онолико моћи, колико је могло поцрпети из развића друштва у опште и сазнавањем особина овог свог објекта понаособ.

„Иза сваког дела творац вири“. Па и на праву се свагда огледао ступањ развића људског друштва — творца његовог. — Право је у зачетку свом било тако слабачко и неодређено, да и ако се опажало, да постоји ипак је било немогуће свагда одредити тачну међу, између права и силе, којој је оно поступно заузимало терен и ову смењивало. То је исто тако као што се јасно виде на дуги све боје њене — разлучена сунчева светлост. — Али се још и сада без помоћи оптике не може да одреди ни сразмерица ни међе тих боја дугиних. Тако стоји и са тражењем међе праву и силе. — Обоје постоји и постојаје вечно, јер су једно другом потребни, јер им је задаћа да једно друго одржавају — заиста право без силе, која ће му дати живота — илузорно је. Сила без права може постати, али не може опстати. Она уступа чим се појави сила која заштићује право. — Правној науци задаћа је: Да обрађује право и на основу истог ствара силу, која ће штитити право од бесправне силе. Проналазак те хармоније права и силе, најтежи је проблем људског друштва, али и најдостојанственији. — Тада тако важни и темпи проблем, поверијен је правој науци. Она

се бори са решењем истог од свога постanka. А постигнуте резултате тога рада прихваћа законодавство, верни њен пратилац. Да ли је правна наука одговорила нади која је на њу полагана? Да ли је законодавство марљиво и савесно узимало у обраду своје науком постигнуте резултате о Електрицитету?

— Ми би на ово одговорили: Да је правна наука свака одговарала свом позиву, јер и не чекајући да природне науке дођу до савршенства у познавању Електрицитета, одмах је обраћивала принципе, по којима ће законодавство моћи дати потребне одредбе за расправу питања о одговорности за по посједице које произведе дејство Електрицитета. — Ово тврђење ослањамо на томе, што видимо и у старијим законодавствима одредбе којима се такве одговорности регулишу. Ово находимо још у добу кад је Електрицитет познат био само као рушевна необуздана сила, од које се није могло ни бранити. Сваком позната је стара изрека „Случај шкоди кога згоди“.

— Тада је и електрични удар смагран као случај, те по томе кога тим путем штета снађе, сам је и сноси. Али ко би по зајмљену ствар употребио противно дозволи господаревој или противно рационалној употреби исте, те би ова услед тога пропала ма и случајем, дужан је накнадити господару и т. под.

Кад је доцније наука доспела проналаском „громовође“; да може одбранити од те силе поједина места и ствари. Она је славила свој триумф. Али је онда и помишљала, после овог великог успеха у дефанзиви, да пређе у офанзиву т. ј. после ослобођења од електричне сile, на подјармљење њено и стављање исте у своју службу. И после многог и тешког рада, благодарећи неоцењивим услугама сада веома развијене технике — и то постигла. Данас имамо тога некада опаког и несавладљивог господара за слугу од неоцењене вредности. Данас би се с правом могла допунити пословица „Вода и ватра добре су слуге или рђави господари“ — са додатком и „Електрицитет“ јер и код њега поред превеликих услуга, дешавају се чести немили и несретни случајеви, које ће истина наука и пажљивија употреба с дана на дан смањивати, али неће бити апсолутно немогуће да се и они појаве.

Данас тај подјармљени Електрицитет, производи револуције по свима гранама науке, у агрономији, лекарству, зидарству, техничици итд. Тако је сада електрика и мотор и осветљење и огрев. Данас служи за транспортне на суву и на води, покреће плугове — даје Рентгенове зраке, лечи многе болести, служи телеграфима и телефонима и ко ће још све набрајати на што се та снага употребила и на шта ће се још употребити. Овако разграната употреба Електрицитета, затекла је законодавства са одредбама које су постале пре овог великог успеха науке и ове велике примене тог успеха. А међутим се из дана у дан појављују судари права појединача, те усљед тога долази судство свију земаља до уверења да законодавство треба што пре да сходним одредбама закона заштити и ова права као што заштићује и остала.

(Свршиће се).

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ.

Од једног општинског писара добили смо једну овакву судску радњу:

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБLIОТЕКА
Х. Н. из Сибнице оптужио је суду општ. волујачке, да му је Х. Н. из Сибнице заузео самовласно земљу у „Марковом Потоку“ и присвојио је, а поред тога затворио му је службеност пута, за доказ позвао је се на сведоке Х. Н. Н. Н. Н. из Сибнице, тражи да суд изађе на лице места и учини судски увиђај и да кривца казни по § 339 и 375 а. каз. закона у стицју по § 223 каз. закона.

Оптуженни је одговорио: да није тужиоцу заузео земљу нити је затворио службени пут. За доказ поднеће суду тапију.

Суд је изашао на лице места и увидео, да је оптуженни заузео тужиоцу земљу, која по процени вештака на лицу места вреди 3 динара и да је пут затворио; на лицу места оптуженни је поднео тапију која не одговара §§ 292, 293 и 295 грађ. закона, те иста нема законске важности.

Н. Н. Н. Н. Н. сведоци доказали су, да је оптуженни заузео тужиочеву земљу и затворио службени пут.

Разлог суда

Испитом туженог Н. и његовог непризнања, да није заузео тужиоцу земљу, и да није затворио службени пут невредим је без доказа.

Испитани сведоци Н. Н. јасно и тачно доказали су да је туженом Н. Н. имање дао — продао, и да је Н. сада заузео земљу тужиоцу и пут затворио, тако исто испитани сведок Н. Н. Н. Н. трема томе потпун је доказ да је између крушке Тврдана и Сладуна пут ишао, а с леве стране имање тужиочево а с десне стране имање туженог.

Дакле судским увиђајем на лицу места и испитом сведока дело је доказано, § 35 полиц. уредбе.

Како је Н. кривица застарела по § 396 каз. закона то се од исте ослобођава.

На основу изложених разлога а за пресуђење овог дела надлежан је овај суд, § 4 полиц. уредбе, § 339 и § 375 а каз. закона с погледом на §§ 4, 15 и 16 полиц. уредбе суд општ. волујачке

Пресуђује:

Да пут кога тужиоц тражи буде од главног пута кроз Милованово и Тимотијево имање — крушак до тромеђе, Јеврема Мијалка и Милована; одавде право уз јаругу куда се може закопати право између крушке Сладуна и Тврдана, са једним углом у имање туженога; Крушка Сладун биће у имању туженог а тврдан у имању тужиоца. Остало сва жива ограда и родна дрвета која су на мушки између имања туженога и тужиоца а више крушке тврдана неће бити сама својина ни туженога нити тужиоца већ ортачка т. ј. обојици у род са истих родних дрвeta браће напола, путом ће се служити како тужиоц тако и тужени.

Да тужени Мијалко плати тужиоцу Миловану на име свију парничних трошкова 5 динара да му вакнади положену дижјурну за сведоке Александру, Саву и Јеремију у 3 динара.

Тако је пресуђено 25 јула 1898 год. Бр. 899 у Волујачку.

Писар. Председ. општ. суда.

Чланови.

На ову пресуду поднета је жалба упућена Јагод. Првост. Суду. Спроводно писмо гласи овако:

Јагодинском првост. суду. Предњу жалбу са свима актима и пресудом часг ми је послал на решење.

По кривичној части није благовремено поднета жалба а по грађанској части била би благовремена.

Умољава се надлежни судија да ово питање реши.

10 августа 1899 год. Председ. општ. суда.

Волујак.

Првостепени суд донео је овакво решење:

Тужба је кривична подигнута и према томе овај је предмет требало расправити у смислу кривич. закона.

С тога враћам суду акта а пресуду ништим, § 20 а. грађ. поступак.

19 септембра 1898 год. Судија.

Јагодина.

Саопштene су нам ове примедбе

Н. Н.

Н. Н.

Оверава

Члан суда.

По овој примедби општ. писар враћа сва акта суду.

Јагодинском првост. суду

По предњим примедбама суд овај нема шта радити; јер тужба је кривична испит сведока и цео рад као и сама пресуда по кривичном закону донешена, зето се понова моли г. расматрајући судија да цени рад и пресуду као и то: кад је цео рад кривичне природе онда да ли је жалба благовремена као и подлежили првостепеном суду на расматрање овакви спорови — кривице или среској власти а суд је лепо у првом спроводу ове жалбе навео да је по кривичном делу — спору жалба неблаговремена а жалба упућена на првост. суд јагодински, онда је суд морао да је суду првостепеном и упути, а до суда стоји да ли је надлежан да расматра или не?

13 децембра 1898 год.

Волујак

Писар.

Председ. општ. суда

Члан.

На ово питање првостепени суд донео је ово решење:

За расматрање кривичних пресуда изречених од стране општ. суда, надлежан је начелник срески а не првост. суд.

С тога враћам суду на расматрање акта с напоменом да ако налази да је жалиоц неблаговремено жалбу поднео да га решењем одбије.

31 децембра 1898 год.

Судија

Јагодина.

На ове примедбе суд је донео овакво решење:

Пресуда је кривичне природе и за њу је надлежна среска власт.

Жалбу је осуђени поднео 1-ог августа на пресуду овог суда Бр. 899 која му је саопштена 26 јула 1898 год. дакле после 6 дана, а по § 15 и 16 полиц. уредбе требао је исту поднети у року за 3 дана.

На основу предње примедбе јагод. прв. суда од 31 децембра 1898 год. Бр. 24301 суд општ. волујачке

Решава

Да се поднета жалба Н. Н. из Сибнице од 1-ог августа 1898 год. на пресуду овог суда од 25 јула 1898 год. Бр. 899 одбаци као на време неподнешена и ненадлежно упућена.

Тако је решено 29 јануара 1899 год. Бр. 92 у Волујаку.

Писар.

Председ. општ. суда.

Чланови.

На ово решење осуђени је се жалиоц. Жалба је спроведена среском начелнику на решење и исти је донео овакво решење.

Суду општине волујачке.

Решењем прв. суда од 19 септембра 1898 год. Бр. 15905 иоништена је пресуда тога суда од 25 јула пр. год. Бр. 899 зато, што тај суд није изрекао пресуду на основу тужбе, него је упсео постављањем некаквих граници, да је изгледала као донета по грађанској части; с тога — даље суд није ни требао више предмет замршавати већ да је донео другу пресуду: да по тужби или казни туженог или тужиоца одбије.

С тога на основу § 15 и 16 полиц. уредбе ништим решење тога суда од 29 пр. мес. Бр. 92 и враћам акта на поступак. —

12 фебруара 1899 г.

Начелник срески.

Рековац.

Радња општинског суда у општине је неправилна. То је доказано и примедбама првостепеног јагодинског суда, од 19 септембра 1898 год. и примедбама начелника среског од 12 фебр. 1899 год., пошто суд налази, да није надлежан за расматрање и решавање по овоме предмету, пошто је ствар о којој је реч, дигнута кривичном тужбом, коју је општински суд као такву и узео, ствар исследио и по том исљеђењу своју одлуку донео, узвеши да ово дело за које се тужени оптужује, потпада под §§ 339 и 375 а. кривич. зак. Оба су дела самовлашће.

Услед тога, што је овако оваја радња код општинског суда узета, првостепени суд није се ни могао упустити у расматрање овога дела, јер је општ. суд неправилно извршио своју радњу што је донео онакву одлуку, каква се у процедуре за пресуђење у њеној радњи види.

Услед тога наступило је све оно што је после овакве неправилне радње морало следовати, па и оно решење начелника среског, којим се ништи и поновна радња општине суда по овоме предмету, јер је и она законски неоправдана.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБLIОТЕКА
Питамо се, ми, како и на који начин да се овај предмет приведе крају за извршење.

Позвани својом дужношћу, а да би одговорили постављеној цели ми се радо одазивамо овом захтеву, са молбом, као и до сада да наши општи писари обрате пажњу на наше обрасце у листу и на правопис у српском језику.

Ово није прва примедба и за то би морали да се већ једном обрати на њу потребна пажња, јер то је ствар колико потребна толико и корисна, ради једноставног обављања по слова по општинским судовима.

Сад да пређемо на ствар.

Овде је дигнута тужба кривичне природе. За њу је по § 4 полиц. уредбе надлежан за извиђање и пресуђење општи суд, пошто дело за које се тужени оптужује потпада под част трећу кривич. зак. Дакле, и ако је дело како је општин. суд констатовао у стицају ипак има се узети као дело иступне природе.

Када је овако, онда има се дело ислеђити и према изнетим доказима у ислеђењу пресудити.

У пресуди може бити да је оптужени крив и за то има искусити законску казну, или, да крив није, или, да нема дољних доказа за његово окривљење услед чега а на основу § 36 полиц. уредбе имало би се прекинути ислеђење, или би наступио случај да је кривична одговорност по § 396 крив. зак. застарела, услед чега би тако исто морала бити прекинута даља кривична истрага какав је овде случај.

Зато је општ. суд неправилно радио што је по кривичној тужби расправио ствар грађанске природе. Кривица за самовлашће застарила, како сам суд у своме решењу вели по § 396 крив. закона. И онда шта остаје? Ништа друго, до питања о својини и службености пољској, § 335 грађ. зак. Према овоме општ. суд прекинувши кривичну радњу по овоме делу, требао је тужиоца упутити на грађанску парницу за своје право, те да исти не лута по разним надлештвима како ће своје право добити и своје имење у ред довести.

Да је овако учињено, не би било ни оне ненадлежности, ни оних поништавања одлука судских од стране претпостављених власти, ни овога питања, како ће дело крају да се приведе, јер би надлежан суд донео своју одлуку о томе, каква права тужилац има и има ли истинског заузета у својини и у службености.

УБОЈИЦА

(СЛИКА ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА)

Ретко има која варош или варошица да нема бар по једног познатог убојицу. То су махом снажнији људи, разметљиви и насртљиви и од њих сви слабији и малодушнији, а нарочито њихова околина и сувише пати и страда. Псују, бију где стигну. То су читави тирани своје околине... Своје тиранство они обично почињу још као деца и не смирују се често ни у најзрелијим годинама. Једино, ако учине какво веће зло па их робија сломије и расплати; или ако нађу на каквог глобацију, или, како се то обично назива „на рутав нос“, па их овај пребије и тако их умири.

Један од тих људи био је и Триша касапин. Повисока, крупна људескара око четрдесет година, са добрым имовним стањем, жењен и иначе доста паметан човек, али беспримерна убојица. За мало шта потући ће се и са рођеним братом; а по неки пут кад нема баш никаква повода томе, онда га сам ствара. Није он само једанпут улетио у какву кафаницу и повикао: „Сви гости на поље!“ Свет га зна, па се обично уклања, али ни то не помаже. Залети се он на кога, зграби га за врат, па се стане дерати:

„Стој, што бежите? Зар ви мене правите лудим човеком, оца вам вашег.“

И тако и опет настане туча.

Још кад се мало напије не можеш га сносити. Поманита. Једном, а беше пазарни дан петак, упаде он међу сељаке на тргу, па удри кога дохвати. Један му је крив што га гледа, а други што га не гледа. До душе, и он-је том приликом извукao неколико стубаца по леђима, али је био направио толики метеж да је и полиција и општина имала пуне руке посла.

И казнише га за то, али не поможе. После је претио да ће и „капетан наместити ребра“.

А што је најгоре, премлати те а не смеш ни да га тужиш. Ћути и чувај га се, то ти је све. Ако га тужиш онда се слободно сели у другу варош. Пропао си. Ево, шта је било са Јовом опанчаром. Седи Јова пред дућаном, а најче Триша.

„Помаже Бог!“

„Бог ти помогао“, одговара Јова.

А Триша се издера на њега:

„А што њуњаш, псето смрдливо!“

„Ко њуња, отац ти био пас, а не ја“, плану Јова, али га Триша у исти мах дохвати за прса и тресну о ћепенак.

Јова га тужи и Тришу у затвор. Али кад овај изађе из затвора, Јова је од њега толико препатио да је најпосле морао да утече са радњом у село. И моли га, и братими, ништа није помагало. Ни мачка му није могла остати на миру од Трише.

Кад је сасвим добре воље, онда ће му рећи какав старији човек:

„Ама, сине Тришо, шта ти то радиш. Не ваљају ти посла!“

А Триша се покуњи.

„Видим и ја то, али шта ћу?“

„Како: шта ћеш! Па смири се једанпут као човек!“

„Не може се. Ја хоћу, али то ништа не вреди. Док ми само падне неки мрак на очи, нека ме ватра обузме а зуби се сами стегну, онда — уја. Ни Бог ме не задржа. Често не знам ни сам зашто сам се потукао!“

Али како је радио онако је и прошао.

Једно предвече, а било је то тако у јесен, сврне Триша на ракију код „Пере Цинцарина“. На први се поглед видело да је нешто зловољан. Седе, ништа не говори и само шмиче. У кафани је било прилично света, али се све један по један стадоше уклањати. Чак и Јоца Дугме, онај што диже столове у зубима, остави полић и ишуња се у двориште, па одатле зажди кући. — Остадоше у кафани само једно слушче и Ђокица обућар, или како га зову Ђокица Шустер, који тек што беше дошао.

Ђокица је омалена раста, усих груди и страшно сух. Да му не видиш бркове мислио би да је деран. Познат је као миран и паметан човек, а сиромах убити.

Ћути Триша, ћути, па одједном подиже главу и погледа у Ђокицу.

„А шта ти, шуџо, тамо радиш?“

Ђокица сав задрхта од страха.

„Ето, газда Тришо, мучим муку!“

„Какву муку, бре фукаро, ти мучиш?! Ваљда ти се галије потопиле, или се бојиш да не штетујеш на свињама!“

„Није то, него друга мука. Нагазио сам бос на срчу, па ми се сва нога надула. Боли ме очи ми искачу!“

А Триша викну:

„Па кад ниси за људе што не идеши кући, него ми ту седиш а? Сад ћу ти и ту другу ногу сломити!“

Ђокица хитро устаде и пође.

„Стој, где ћеш?“

„Па, велим, лепо ми и говориш: идем кући.“

„А нећеш сад кући, јок! Јеши ти сад да ми поиграш једну шустерску пипиревку... Овам' 'ајд!“

„Ама немој, газда Тришо, молим те“, започе Ђокица неким плачним гласом, али Триша скочи и дохвати га за уши, и вукући га тако довуче за свој сто.

„Ту да седиш“ рече, „да се ниси мак'о!“

Па се онда окрете оном слушчету.

„Дете, деде још један полић, па да потражиш ту код „Златног вола“ да ми доведеш једног свирача. Брзо, само брзо! Има их тамо седморица. Кажи: зове газда Триша... Алов!“

И узе нервозно завијати цигару.

Ћути Триша, ћути Ђокица. Ђокица се смрзао. Слушче донесе полић и истрча да тражи свирача.

После неког времена започе и опет Ђокица молећим гласом:

„Болан, газда Тришо, шта си наумио ово ноћас са мном?! Грехота од Бога! гледај, болан, каква ми је нога. К'о ступа!“

„Тут! стрвино“, осече се Триша и удари га шаком по устима.

„Шта ме бијеш?“

„Ћеф ми је. Тут!“

И опет ућуташе. Триша пуши и сркуће ракију, а Ђокица се покупио у гужву и лагано хуче. Само у један мах сену очима и понесе руку левоме куку, али је одмах трже као од ватре.

„Шта се гицаш?“

„Ништа. Онако.“

Ево слушчета са два Циганина.

Триша оживи.

„Овамо мајстори“, повика им весело и показа им на клупу, „седите!... Дете, дај по оке ракије за мајсторе. Па сад, мајстори, да ми свирате штогод ситно, што знате ситније. Онако шустерски.“

„Оћемо, газда Тришо.“

И почеше свирати.

„Стој, не ваља! Ситније!“

Мајстори променише другу игру.

„Стој, и та не ваља. Разумете ли ме: ситније:“

Са трећом игром био је задовољан.

„А, та вам је добра... Устај, шуцо!“

„Немој, газда Тришо...“

„Устај, кад ти кажем. Ал' да ми само поиграш онако по шустерски.“

Ђокица устаде и пође нарамљујући.

„Сад, почини! Један, два, три!“

„Ама не могу.“

„Бре моћи ћеш још како.“

И удари га песничом по глави.

Ђокица стисну уснице и покуша играти, али се одмах повреди и скљуси се од бола на једну столицу. Беше блед к'о крпа.

„Не могу па уби!“ јаукну а сузе га облише.

„Моррраш!“

„Не могу, брате Србине, која ли се вера. Не могу ни да макнем. Види ми само ногу, кумим те Богом!“

„Да видим.“

Саже се Ђурица и узе рукама болесну ногу и полако је диже на више, али га у исто време лупи Триша по њој из све снаге. Јадник само писну и затрепери као лист.

„Јај мени!“

Триша скочи и дохвати га за гушу.

„Е, сад ћеш да играш.“

Али и не дорече. Изненадно и као лопта од скочи Ђурица са столице и удари Тришу нечим по сред груди а Триша цикну, поведе се и паде наузнако. Више се и не маче. Само му један клобук румене крви прште на усницима.

Једним малим ножићем Ђокица га је погодио баш у срце.

*

Поведена је истрага по овоме делу и кад би све свршенено Ђокица је био ослобођен од сваке казне. Сви му судови нашли да није крив што је учинио ово дело. А чаршија? Чисто одахну као да јој се скиде неки велики терет. Прође Ђокица улицом, а чујеш где неко прошапуће:

„Посветила му се да Бог дà она рука!“

Милорад Ј. Митровић

ПОРОДИЧНИ ЗЛОЧИН

(по руском)

И ето тако, жена му најзад дође главе.

Осетивши у детињству и у младићском добу сву драж васпитана глумачке школе у главном граду, упутише га у паланку као неспособна (као да тамо и није та иста вештина)! Његов мек, поводљив карактер почеше мењати друштвене прилике. И он падаше све дубље и дубље, док се најзад није уставио у — — крчми. Придржати се не имаше ни за кога, ни за шта.

На један пут учини му се да је омиљен, радо гледан. То га оживе. Обуче се, уми се, а пића и не окуси. — Но то му се све учини као сан, пуст сан. Жена беспрекидно наваљиваше на њу са својим потребама и услед тога порађаху се у кући честе зајевице. То га одби и од куће.

Жена му ступи у друго друштво, јер у томе, где су њега добро плаћали, не беше више за њу места. Од тога доба цео

му се живот сводио у две фразе: „дајте ми новаца у напред — жена ми је дошла! Дајте ми новаца у напред — жена ми је отишла!“ То: „дошла“ и „отишла“ понављао би по пет пута. И ма да не беше са женом заједно, ипак се труђаше, да и даље остане у друштву, које је жену му отпустило.

С неким очајним одушевљењем примаше још свеже вести о жениним поступцима, о животу свога женског детета, које супруга за живу главу не би смела поверити мужу „бекрији“. А он, где би се с првом децом сусрео, обасирао би их поклонима у играчкама, обући, одећи, за шта би давао све до последње копјејке — — па би за тим опет утапао муку своју у ракију.

И када се поднапије, ипак га добра нарав његова није остављала. Тада би обично певушио:

„Чујте, браћо, песму моју,
Свак ће наћи корист своју — — —“

и са особитим осећајем завршио би последњи стих:

„Над братом нашим славуј ће певати!“

Позоришни живот тако се таласао, да ни он, ни жена му не могадијају изменити судбу своју.

У сваком друштву од практичних људи добијају савета, да не треба у животу размишљати, ни живети животом укаљупљеним, утегнутим.

Разлика међу супружима беше само у томе, што је жена боље појмila тајанственост тих савета, против којих јој је, у последње доба, савест почела већ чинити пребаџивања и замерке.

— — — — — Тако то потраја неко време, докле га једнога дана не изненади женина депеша: „Посуствала, ево ме с Наташом под твоје окриље.“ Дочекао их је на станици десет врста од места. Беше јако узбуђен: час би плакао, час се смејао, час певушио куплете. Најзад докона Наташу у наручје и дуго је, дуго не пушташе.

Куповаше јој играчака од сваке руке, и она би му само рекла: „ти си добри мој тата!“

— — — — — Наташи узеше гувернанту Немицу. А он, да би му само примили жену у његово друштво, пристаде и на педесет рубала мање плате.

Мучно беше Наташи у Немичину друштву, јер се сада с мајком у ретко и виђаше. Обично би је одбијали речима: „мајка учи улогу; код ње су посетиоци!“

„Јесу ли са звездицама?“ питаše Наташа безазлено.

Отац би се често у кући срдио и вечери би проводио махом ван куће. Игра његова у позоришту постала је све неодређенија, збуњена...

А мајка је на позорници брала лаворике. Обожаваоца туште и тма, па је обасираху цвећем не само за време представе, но и после, до неко доба ноћи. Наташу често буђаху туђи шаптави гласови и честа лупа врата.

„Шта је то било ноћас, Наташо?“ питао би је отац сутра дан, милујући је по глави, када би по обичају дошао да јој пожели добро јутро. Али му очи гледају некако чудновато, дивље...

„Оцо, ти си баш као наша баба, немој, болан, да пијеш“ и припи се у за њу плачући.

Он само што тужно заврте главом.

Соба његова беше недалеко од собе женине му, мала, с једним прозором из дворишта.

И једнога јутра нађоше га на поду те собе, где укрућена језика збори нејасне речи. Од тога доба није могао више играти у позоришту; све што је могао рећи, беше реч: „да, да“ и вазда би носио у цепу малу таблицу, на којој би писао оно, што није могао говорити. Натмурене веће, необријана брада, упале очи почеше плашити Наташу.

Меко срдаче њезино беше жељно родитељске љубави и она трчаше за мајком као псетанце.

У мајчиним одајама беше вазда весело и живо. Ту се играло, певало, пило. Мајку зваху мачица. Чича са звездицама држаше Наташу на коленима, залагаше је послостицама и учаше некој доста слободној песми. Једне вечери бану отац у одају, где она певаше на задовољство гостију, а где пре

тога нигда није ступио. Био је блед, јако узбуђен и тако снажно тресну песницом о сто, да се овај предвоји. Старчић са звездицама тако се од тога престрави, да испусти девојче из крила, стукну назад и завали се на једну столицу, на којој је био нечији шешир. — — Мајку то с почетка изненади а после плану гневом и отпоче оца ружити ударајући гласом на то, да га мора дати у болници и то што скорије, јер се не може сносити код куће.

Наташа бризну у плач.

Наступи ноћ. Немица одведе дете у креветац. Јесењи ветар тужно фијукаше кроз камин. Наташом овлада страх. Нешто шкрипну. Немица спаваше дубоким сном. Ветар је и даље певао своју песму. Девојче престрављено сакри главу под покривку. Мало за тим провири мало и спрам светлости лампе смотри оца крај своје постеље. Беше у пресвлакачи и папучама. „Оцо, оцо, мене је страх.“

„Да, да“ прогудори он, показујући на спаваћиву Немицу. За тим скрсти руке на груди, као да је молио за оправштја; сузе му течијају низ образе и сустављају му се у бради, те се светљају као бисер.

„Оцо, не плачи, та ја те волим!“ шапташе девојче дижући се. „Бедни, оцо мој!“ прозбори поново и паде му око врата. Он се спусти на постељу, подиже јој косу с чела и чежњиво је посматраше. Шта ли јој је хтео рећи? Да ли злу судбу своју или бојазан за млађани живот својег љубимца. Изводи из недара запечаћено писмо и даде јој знак да га скрије под своје узглавље. Писмо беше упућено на гимназиског учитеља, најбоља очева пријатеља. За тим написа на својој таблици: „Иди к њему па тамо и остани. Слушај га и не заборави оца.“ За тим је пољуби, прекрсти је, па не дижући очију с ње добатрга до врата и изгуби се.

Два дана Наташа га не виде.

Мајка се узнемири. Дете га нестрпљиво ишчекиваше, да јој објасни догађај оне ноћи... Трећег дана, у сами сутон седела је Наташа крај прозора и облачила лутку. С поља долажаше нека необична граја: људи се искупљају у гомилице и нечemu се живо ишчујају. У том се појави на степеницама један полициски орган и упути се право одјама мајчиним. Гомила растијаје сваког тренутка. Девојчу ту појава јаче скрете пажњу. Гомила деце беше се начетила по околним оградама, нека се испела на дрвеће. Једно се непажњом претури и њу то нагна на смех. У том се појавише и људи с носилима, те се упутише правце њихову стану. Служитељи општински одбијају гомилу. Врата се спољна отворише и сва та буџумента рупи у двориште. Наташа отрча на други прозор и држећи у рукама играчке, испе се на прсте и гледаше шта се доле чини. На једанпут и не знајући за што, срце јој поче јаче куцати. Кочијаш Максим жураше се пред свима, да им отвори врата. У том неко завика: „Па то није тај кључ. Спустите носила на земљу“, завика други, који је често оцу доходио. „Људи, кад вам кажем, не гурајте се, јер ћу.., не гурајте се!“ дераху се органи реда.

Спустише носила. На њима лежаше неко покривен асурама; није се могло видети ко је, јер је вирила само једна ногавица. Вода се с носила цедила. Један од служитеља приђе носилима да намести асуру, у том се помоли лице с брадом — —

„Отац!“ кличе девојче... Мајко, мајко... отац! и потече у мајчину одјају.

Мајка и не чу долазак детињи, јер беше утонула у говор с полициским органом крај топле пећи.

„Тамо је отац... Ти си оца убила“, јадиковаше дете кро-за сузе.

Мајка уздрхта и усправи се целим телом.

„Шта је било?“

„Ти, ти си га убила. Нећу с тобом више ни часа бити. Хтела си га отерати у болници и то му, ето, дође главе!“

И као фурија излете из собе на улицу, притискујући писмо к прсима и измицаше све даље и даље...

Некаква старица, захватујући воду са студенца, беше му ведром издигла руку.

БЕРЛИНСКЕ ПРОПАЛИЦЕ, ЛОПОВИ И ВАРАЛИЦЕ

(наставак)

У таквим приликама играју велику улогу хотели, а често, па ма и не по својој вољи, хотелијер и његова послуга; но велику симпатију гаје варалице у својим пословима према надзорницима, који су уједно и портири у хотелима, и који већином имају лепе уштеде код себе. Покрај све њихове предосторожности, варалице их преваре, особито кад им ставе у изглед велику добит. У једном великом хотелу седео је по-дуже времена некакав руски гроф са својом младом супругом и са једним слугом; овај се последњи спријатељ с портиром тога хотела, те му стаде причати о грдним имањима свога господара, о господаревој превеликој љубави према лепој су-призи, која је по рођењу принцеза, и коју он и сувише обасипа скупоценим поклонима итд., па му најпосле показа један исплаћен рачун, који је гласио за скупоцену огрлицу, и то на суму од 40.000 марака, од једног познатог берлинског јувелира. У скоро за тим дођоше грофу многе депеше, и после њих се гроф понашао као човек, који се због нечега разочарава. И гроф и грофица писаху много и депешираху сваки час, а за то време исприча грофов слуга портиру, како је његов господар добио вест, да је некуд побегао један његов настојник, коме је Варшавска Банка исплатила тридесет хиљада ру-баља на његов рачун, па је те новце требало лично да донесе настојник грофу у Берлин. У вече позове гроф портира; био је страшно узбуђен, бацао је дрвље и камење на свога подлога настојника, и исприча портиру у кратким потезима, какав му се несретан случај десио; но тај је случај већ био познат портиру не само по слугином причању, већ и из депеша. Даље рече гроф портиру, да одмах мора да има код себе двадесет хиљада марака, да би могао да оде у потеру за лоповом, а за залогу даје накит, који је пре два дана купио код јувелира за двоструку суму; за тај зајам од неколико дана, док буде ван Берлина, даје он радо три хиљаде марака интереса, те би портир могао да однесе тај накит да заложи у банку или код јувелира, код кога је и купљен. Портиру се осмехне брк на добру зараду, не да другоме да се тиме користи, и узимана кит, те даје грофу новац од своје уштеде. Овај оде одмах изјутра са својим слугом, обећавши да ће се вратити за четири, пет дана, и за то је време грофица требало да остане у Берлину; но и она узима мало доцније кола, да се извезе, и више се не враћа. Проћоше пет дана, а за њима и шести, седми и осми, али грофа ни од корова; портиру се то учини сумњиво, потражи грофицу у руском посланству, но тамо се о њој није знало ништа, те он брже боље потрча јувелиру. Јувелир му рече, да је накит лажан, а тако исто и рачун, а „гроф“ је код њега купио само један накит од четири стотине динара, те је у рачуну лако могао додати потребан број нула! Тако сиромах портир остале без својих новаца!

Пожуда за добију и сувишно веровање — да не кажемо глупост — удружују се обично, те олакшавају запат варали-цама. Тога је и пре било, а и сада је тако исто; све опомене нису ништа помогле, као што се види из безбрзних примера. Хроника суседне вароши Берлину, Шарлотенбургу, забележила је један особити случај држкости с једне стране и невероватне глупости и поверљивости с друге стране, који се десио тамо пре педесет година, и који је у то време направио необичну сензацију. Једна млада, колико лепа, толико и окретна девојка, Хенријета Вилке, кћи једног шарлотенбуршког баштована, која је више година била bona kod једног берлинског банкара, по-стаде на један пут велика богаташица, и већ се шацтало, да је испросио некакав гроф из Бразилије, те је обасипа својим благом. Хенријета најми угледан стан, купи коње и кола, узе слуге и за себе другарицу, јахала је са својим штальмајстором по шталиштима, куповала је најскupoценије ствари, плаћала је све готовим новцем, путовало је колима у која је презала по четири коња, у кратко, заслужила је, што је народ називао „златном принцесом“. Ма да јој се ништа зло није могло пребацити, ипак се ништа више није чуло о бразилијанском грофу; полиција се стаде већ занимати њом, и сазнаде, да је један берлински први трговац добио наређење из Хамбурга, да госпођици Хенријети Вилке исплати знатне суме. Али нај-после су морали пресушити извори, јер је једном, „златна принцеза“ дала једном берлинском трговцу намештаја пакет

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
са државним обvezницама, за које се доцније при испитивању нашло, да су листови од новина. Раскошна Хенриета би затворена, и одмах рече за све своје преваре; и она је хтела једном „тако да живи, као отмени свет“, и изабрала је за жртву из Шарлотенбурга једну колико богату, толико и тврдицу госпођицу, коју је из раније познавала. Она је отишла овој последњој, причала јој како принцеса Рацивил, с којом она често бива у Берлину, потребује за зидање једне школе 500 талира, и како у тај мах не располаже толиком сумом, она је замолила за те новце госпођицу Еверсман, за коју је много чега лепог слушала. Ова је иначе сваких десет пфенига жалосно и тужно давла где мора, али је сада била веома радосна толиким одликовањем, те је одмах послала новац преко врло услужне госпођице Хенриете. После ове дошао је на ред принц, који је много слушао о „доброј и лојалној госпођици Еверсман“, па најпосле и сам краљ, који је нудио у једном писмену 12 процената интереса и „по прилици мале пажње“, па како стара госпођица Еверсман није могла лако да дође себи од тако превелике милости, то је он понављао своје зајмове, па је и од куварице Еверсманове узјмио 250 талира. Посредница је била љубазна Хенриета, и за непуне две године проћердала је Еверсманова на тај начин све своје имање — дала је у готовом 12.000 талира, и једну хипотеку од 8.000 талира — а Хенриета је била толико предосторожна, да је депоновала велику суму новаца у Хамбургу на своје име. Дванаест година робије неће баш пријати „златној принцеси“ после тако кратког господског живота!“

У Шарлотенбургу такође десио се и овај случај. Једно по подне уђе у гостионицу један човек, који је изгледао да припада бољем сталежу, и рече жене гостионичаревој, која је била сама, да је он служио с њеним мужем заједно војску, и да хоће да га посети. Када жена рече да јој је муж нешто болестан, и да лекар једва даје наде, да ће и оздравити, тај пријатељ њенога мужа умеде да је утеши, и да изради, да му допусти да уђе у болесникову собу, а да га нико не прати, па ни она. Доцније се увидело, да је даље текла ствар овако: Непознати је пришао кревету, говорио је гласно самртнику као свом старом пријатељу, да је могла његова жена то чути, и за тим се вратио к њој. Са жалосним лицем и влажним очима покуша он да утеши жену свога назови пријатеља, и рече јој, да му је пријатељ наложио, да сав готов новац, који је код ње, претвори у хартије од вредности. Жена се веома обрадова тој одлуци свога мужа, јер је то била њена давнашња жеља, донесе дванаест хиљада марака и предаде их том непознатом човеку. Овај јој рече да пође с њим до банкара. Обоје тако одоше ка једном шарлотенбуршком банкарку, али на захтев странчев гостионичарка остаде испред банкарске радње, и он сам уђе у радњу. Ту он запита нешто са свим обично, и за тим изиђе напоље и рече госпођи, да ће се хартије моћи дићи кроз један сат, те се врагише обоје гостионици. Да би оправдала свој изостанак код куће, сети се гостионичарка, да каже да је ишла да купи кафу, те тако и оде да купи кафу, а пратилац може чекати њен повратак пред дућаном. Кад је гостионичарка изашла с купљеним стварима на улицу и потражила пријатеља свога мужа, видела је, да је се овај користио првим коњским трамвајем, и отишао у Берлин. Тада је тек приметила, да је пала у руке варалици, и одмах јави ствар полицији, али све би без успеха.

Како даљи доказ, колико далеко тера — — добродушност драгих ближњих, као и на какав се начин она злоупотребљује за разне дрске преваре, изнећемо извод судског претреса из једних новина по једном скромом случају, који је и немало хумористичан. Тога до тада некажњенога, колосалнога младића, коме је тада било једва десет и седам година, називајмо Фриц Хамстер. „Оптужен је био за крађу и лаку телесну повреду; изгледао је ограничен и добродушан, имао је водено-плаве очи, а боја пуне му браде беше као у сламе. Био је житарски раденик и радио је једнога дана у житници господина М., кад је први пут из једног забаченог буџака чуо некакав тајанствен шум. Прво је чуо као неко бректање беснога бика, за тим као грохотање свиње, лајање пса, и за њима су следили некакви мелодични тонови, којима је заљубљени мачак давао израз својим осећајима. Ствар је била потпуно тајанствена. Фриц Хамстер поче од страха дрхати као прут. Није се плашио других ствари, али код ове је застасао, размислио,

и најпосле увидео, да је најбољи спас у томе бегство. Већ се беше окренуо да ступи на степенице, кад на један пут чу некакав потмуо глас, који му је нарећивао: „Остани ту!“ Фриц Хамстер послуша „Остани ту, или ћу ти окренути леђа!“ Сиротог Хамстера свега проби зној, зуби му цвокотаху, а ноге клецаху од страха. — „Ја сам дух старога Цанцига“ — поче онај исти глас понова — „и гладан сам. — Чујеш ли, Фриче Хамстери, гладан сам и жедан! Захтевам од тебе, (ту постаде говор громогласан) да ми донесеш добар доручак и пола литра вина — иначе — —“. Као да су га фурије појуриле, побеже Хамстер одатле. Стари Цанциг, његов пређашњи колега, био је још за живота рђав компањон, и с њиме се није смело шалити. Није се, дакле, могло ни помислити, да је он променио своје навике и на оном свету, где је такође по свој прилици запао у рђаво друштво. Четврт сата после тога носио је наш добри Хамстер једну повелику чинију лепог јела, половину хлеба, добро парче кобасице и пола литра доброг старог вина, и све то оставио на трећи басамак од житнице, па за тим побегао као без душе. За тим се јави своме господару да је болестан, и како је то потврђивало његово бледо лице, то га овај пусти кући. Два дана после тога дошао је Фриц Хамстер опет.

(Наставиће се).

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

Писмо из Париза „Полицијском Гласнику“. Изложба је на прагу, радови, припреме и преваре у највећем су јеку. Скоро је целокупну штампу занимала велика превара, позната под именом **чиновски кишобран**.

Жртва скандалозне преваре била је трговина са кишобранима госпође Перша-Живерн, која је оштећена са не мање него са 250.000 динара. Њој је било пало на ум да изложи један огроман кишобран, од сто метара висине, са платном од сто шездесет и пет квадратних метара, и под њиме гостионица, сала за представе и више различитих забава. Како јој је зато требала службена дозвола, то јој се стави на службу неки Батај, и обећа јој потпору своју и својих многобрјних и утицајних пријатеља. Око лаковерне трговкиње сакупи се цела једна чета, који су јој измамљивали новац на рачун подмићивања људи од утицаја и листова. Госпођа Перша-Живерн потписивала је чек за чеком, и сва уверавања њенога бележника да је варају и упропашћују остала су безуспешна. Тако јој је онда пукло пред очима када је на њену молбу добила од изложбенога одбора негативан одговор. Несрећница је хтела да полуји, и полиција је отпочела серију затварања тих честитих „људи од утицаја“, међу осталима Дипиша, официра Почасне Легије и барона Шабрефија.

Скандал са кишобраном само је увертира у низ других превара које су у велико почеле. Једна је нарочито опасна, и како има изгледа да ће се проширити на иностранство, па и на нашу земљу сматрам за дужност да је изнесем у „Полицијском Гласнику“ и скренем пажњу наше публике.

Већ неколико месеци многа лица у унутрашњости Француске почела су добијати проспекте једнога парискога друштва, које је обећало да ће за малу суму од четрдесет и девет динара дати могућности својим претплатницима да проведу недељу дапа у Паризу за време изложбе. Понуде треба слати у друштвени стан, улица de la Tombe-Issoire.

Неколико лаковерних људи послаше свој пристанак и први улог, али како нису добијали никаквих гласова обрате се полицији. Истрага која је чињена показала је да цело друштво сачињава једна сумњива личност, и да је друштвени стан једна дрвена барака на једном празном плацу у улици de la Tombe-Issoire.

Још једном, треба бити врло обазрив и не дати се врати и штетити. **Србин.**

Врачара. — Петроградски дописник *Temps-a* ту скоро, у истом листу, прича овај случај:

„У сред Петрограда, један трагикомичан процес показује нам простоту и злу срећу једне младе девојке из угледне грађанске породице, која је била жртва једне врачаре циганке.

Девојка је била романтичне природе, срце јој је пламтено љубавном ватром, и по савету једне своје пријатељице отиде код гласовите врачаре. Врачара, елегантна и достојан-

У ствена, лепо прими девојку, и затим се закључају у једну тајну собу. И врачање поче. Није било скupo: четири рубље и неколико метара чоје. Одушевљена девојка по наредби, донесе сутра још и један златник, чашу и каве.

Врачање се настави и Циганка јој рече: „Узмите овај златник, ову чашу, и са њима будите пре поноћи на пољани до волковскога гробља. Када буде откучала поноћ, баците та оба предмета. То ће да осигура испуњење мојих прорицања“. Девојка се плаши, дрхће, и добродушна циганка реши се да учини са њом изузетак, и да она сама испуни тај задатак. Чаша и златник осташе код ње.

После тога треба бацити пуну мараму сребрних рубаља, на истоме месту, и у исто доба. И то бива.

На идућем врачању, циганка уплашено и тужно погледа на своју жртву и стане узвикавати: „Несрећнице! Ви сте прошли! Умрећете још ноћас!“ Лаковерна девојка паде у очајање. Али циганка вади неку фигуру од воска, која представља лешину, дуне, чини неке тајanstvene покрете, и спасава своју клијенткињу. Идућу ноћ треба да проведе у хаљини на којој ће бити запишено неколико златника, и сутра треба да донесе циганки ту хаљину, заједно са златницама, један лоз чију нумеру не треба да зна, и да циганка све то уништи... Њутиње је неопходно потребно, јер је иначе пропала. Девојка почиње слободније дисати, облију је сузе благодарности према оној која јој живот спасава, скида свој брош са дијамантима и даје спаситељци. После тога, још једна врачарија са кесом са 300 рубаља, која се враћа празна.

Комедија се свршава трагично: девојка која је читав месец дана била извана и залуђивана, добија живчане наступе, урличе, напада на служавку, гребе ноктима зид, види мртваце, разговара са њима... Родитељи позову лекаре, и они открију целу историју.

Крвна освета у Америци. — У месту Манчестер, у северо-америчкој савезној држави Кентуки, већ неколико месеци дешава се низ убиства између неколико тамошњих породица. Полиција је била намерна да томе алустане на пут, и затвори старешину породице Бакер. Али многоbrojne породице Бакер, Вајт, Грифин и Филпост, које су господари у Манчестеру, побуне се због тога што им се одузима задовољство да се убијају, наоружају се карабинима, и ударе на полицију и суд. Између органа власти и нападача отворила се читава битка, и власти су најзад морале побеђи из Манчестра. Гувернер Кентуки послao је три чете пешадије.

САТИРА

Серж-Бабенова парница

ЈЕДНА ЛИТЕРАРНА ДРАМА ИЗ ГОДИНЕ 1899

— Alfred Capus —

Да у кратко прегледамо околности, које су данас песника Бабена довеле на оптуженичу клупу Сенског поротног суда! Прошле године нађен је у својој постели убијен неки Диран, који је на једном од првих париских листова заузимао место критичара. То ужасно убиство открио је први његов вратар, кад му је — као и свако јутро — донео шољу чоколаде.

Истог дана пријави се полицији кварта Нотрдам-де-Лорет господин Серж-Бабен и изјави, да је он извршилац тог грозног дела. Он показа полицијском комесару мач, којим се послужио и који је још сасвим био обојен крвљу несрећне жртве. Више није ништа ни требало, па да га истражна власт стрпа у затвор. Али једино, што је Бабен могао тада да каже, биле су речи: „Ја се осветих“.

Саслушање:

Судија: „Бабене, Вама је двадесет осам година. Ви сте од добре породице, али сте увек били сањалица, несавладљив и карактера, којим је било тешко владати. У својој десетој години почели сте писати песме. Суд је неколико тих песама набавио; ја признајем, да су оне лепо састављене и да су леп прилог песништву. Ви сте их читали својим школским друговима, али Ви не хтедосте поднети ни најлакшу критику. У пе-

том разреду истукли сте једног ћака, што Вам је шалећи се напоменуо, да у једном Александријцу имате једну стопу више. Ви сте му, као што се то у обичном животу каже, хтели очи ископати. Од тога доба ти знаци Вашег жестоког карактера само су се умножавали. Све, што се зове критика, улеви Вам страшну одвратност, која се протеже чак и на оне људе од пера, који су се раније тим послом бавили. Колико су Вас пута чули људи кад велите: „Боало је најгора лопужа!“ Ваши школски другови и учитељи нису могли ни замислити, до кога ће степена порасги Ваше гнушање против литерарне критике. (Комешање међу слушаоцима).

Оптужени: „Поједини од тих навода претерани су.“

Судија: „Не прекидајте ме. — У седамнаестој години положили сте државни испит и добили за чиновника у министарству народне привреде. Па и тамо морали сте да се прославите својом напраситошћу. Више пута затицали су Вас, како, читајући новине, бесно посуете, и једнога дана бацили сте у љутини у ватру један број „Revue des deux Mondes“, који чак није ни био Ваша својина (опет жагор међу слушаоцима). Напослетку казали сте својим колегама, да се гнушате бирократског позива — то су ваше рођене речи — и поднели сте оставку. Отада видели су Вас где јурите од уредништва до уредништва и пудите своје песме, али отуда су Вас одбили. — Не прекидајте ме, ја то не нагађам већ констатујем. — Јанске године нудили сте свима париским издавачима једну књигу песама под насловом: „Fibres suprêmes“, и Ви се нисте устручавали и да употребите претњу, да би изнудили штампање тих стихова.

Оптужени: „О!“

Судија: „Не поричите, сведоци су ту ствар доказали. Ви сте с револвером у руци упали у собу господина Лемера и претили сте му, да ћете га убити, ако кроз четврт сахата не потпише уговор о издавању књиге. Господин Лемер Вам је одговорио, да кућа нема обичаја да свршава послове с оружјем у руци; за тим сте Ви таман хтели да револвер окинете, а у собу је упао један човек из те куће и у томе Вас спрецио. Даље! Ви напослетку нађосте издавача, и „Fibres suprêmes“ угледа света. Шест месеци је прошло и ни један часопис, ни један критичар не прозори ни речи о томе.

Оптужени: „Наравно.“

Судија: „Напослетку, кад сте једног дана отворили једне новине, прочитали сте у њима чланак, у коме се с пуно хвале говори о Вашем делу. Чланак је потписао један од наших најодличнијих критичара, господин Диран. Недељу дана по том он је јадник убијен, и убили сте га Ви... (Жив метеж у публици). Суд ће Вам сад по томе судити.“

Оптужени: „У моју одбрану потребно ми је да наведем само неколико речи. Диранов чланак почeo је с реченицом: „Господин Бабен је песник од великог талента...“ Ко је год имао саобраћаја с литерарним светом, знаће, да је израз „велики таленат“ највећа увреда, којом се може увредити један књижевник. Да сам имао какав лист, у коме бих се могао бранити, ја бих одговорио; али нисам имао везе ни с једним листом; моји другови су ми се због те критике с правом подсмевали; називали су ме „песником од талента“. Био сам изгубљен; и ја сам се осветио.“

Судија: „Зашто нисте код Дирана покушали, да он то опозове?“

Оптужени: „Ја сам ишао к њему; говорио сам му, да ја не могу отрпети такву увреду, молио сам га, преклињао, да напише други чланак, у коме да са свим просто констатује, да сам ја један од највећих песничких генија овог столећа; помисли: ја нисам чак тражио, да он каже, да сам ја највећи; у кратко, ја сам се задовољавао, да се он изрази на неки начин, који неће моје самољубље увредити и мој позив отпетити.“

Судија: „Сутра дан сте купили мач у улици de la Grange Bateliere.“

Оптужени: „Ја се ослањам на справедљивост поротног суда.“

Саслушање сведока. Реч државног тужиоца.

Разни париски издавачи излазе пред судије и изјављују, да им је Бабен одиста неколико пута претио смрћу, ако неће да издаду његове „Fibres suprêmes“.

За тим долазе више чланова друштва „des gens des lettres“ на ред, и они, упитани од председника о значају израза „велики таленат“, кад се тај израз употреби према ком књижевнику, изјавише једнодушно, да одиста нема веће увреде и да тај израз неће употребити ни један критичар, који самог себе поштује.

„Књижевник, за кога се каже, да има талента, ствара се управо немоћним“, додао је господин Х.; и он више нема изгледа, да икад више изда и један примерак свог дела.“

Државни тужилац тражи заслужену казну, али препоручује суду да узме у обзир олакшавне околности.

Одбрана.

Речитим говором тражи бранилац да се његов клијенат прости ослободи. Он скреће пажњу на то, да је то први критичар, кога је књижевник убио, докле су на против критичари небројено много књижевника морално помлатили. „Бабен је“, завршаваше бранилац своју реч, „данас мирнији; дуго лежање у истражном затвору довело га је до умеренијих мисли. Он ће се у будуће задовољавати тиме, да критичаре презира. Осим тога критичара имамо свуда и на сваком кораку, а великих песника и књижевника врло мало“.

Бранилац моли суд, да друштву врати једног великог песника.

Пресуда.

После саветовања, које је трајало читав сајат излази председник и објављује пресуду, која је гласила, да се Бабен одмах пусти на слободу.

КО ЈЕ ОВО?

У близини Љубичева нађено је 9 тек. мес. једно лице у несвесном стању и пренето у смедеревску болницу, у којој је, после кратког времена умрло. Како се код тог лица није нашло никаквих исправа, из којих би се могло видети: ко је оно и од куда је, нити га је пак ко могао познати, то је начелство округа подунавског наредило, те је оно сликано, и послало је преко Упр. града Београда слику, коју износимо у данашњем броју. Моле се они, који ово лице буду познавали, да о томе одмах известе било уредништво нашег листа, било Управу града Београда, или најзад непосредно само начелство подунавско с позивом на акт Бр. 18108. Непознати је имао на себи оддела: блузу и панталоне од белог сегелтуха, на ногама опанке а на глави сламни шешир. Акт Управе града Београда Бр. 28899.

ПОТЕРА.

Младен Стевановић, бив. шегрт код Косте Петровића, обућара у Врањи, решењем начелства округа врањског стављен је под кривичну истрагу и у притвор због тројања свога газде. Младен, који је по извршеном злочину одмах побегао, има 18. год., омален је, црномањаст. Начелство округа врањског актом Бр. 18044, моли све полицијске власти да Младена у својим домашајима живо потраже и у случају проналaska њему стражарно спроведу. Акт Управе гр. Београда Бр. 28818.

Мита Илић, бив. слуга код Милована Исаиловића, кафеџије у Крагујевцу, извршио је крађу своме господару и однео му: једно бело ћебе, једне ципеле, пет чаршава, осам салфета, множину женских хаљина, једну велику теглу слатка и још

много ситница. Мита има 35 год, малог је стаса, пун, плав, дугачких образа, у лицу је сувоњав, има велике плаве бркове, у оделу је цивилном. Наређује се тражење. Пронађеног треба стражарно спровести начелству округа крагујевачког с позивом на Бр. 17960 или Управи гр. Београда на Бр. 28871.

Душану Јовановићу, земљоделцу из села Јовановца, среза и округа крагујевачког, непознати лопови укради су, ноћу између 21—22 тек. мес. два вола, од којих је један длаке жуте и по мало шарен, а други је длаке сиве. Оба украдена вола без роваша су и имају по 5 год. За крадљивцима и покрајом наређује се тражење. Пронађене треба спровести начелству среза крагујевачког с позивом на Бр. 12812, или Управи града Београда на Бр. 26184.

ТРАЖЕ СЕ

Димитрија Станковића и **Арсенија Николића**, бив. чуваре осуђеника у Добрчеву, тражи начелство округа моравског актом Бр. 12240. Пронађене треба спровести поменутом начелству, или Управи града Београда с позивом на Бр. 28139.

Ђуру Живковића, зидара, родом из Меленаца у Аустро-Угарској, тражи Управа града Београда актом Бр. 28465. Пронађеног треба стражарно спровести поменутој управи.

УХВАЋЕН

Рајко Радовановић, одбегли осуђеник Управе београдског казненог завода, чију смо слику изнели у 46. броју нашег листа, ухваћен је у својој кући — селу Новаку, среза тамнавског, округа ваљевског и 17 тек. мес. спроведен Управи казненог завода на даље издржавање осуде.

ПОЗНАЛИ ГА

Лице, чију смо слику изнели у прошлом броју нашег листа, коју смо добили од начелства округа пиротског, јесте Стеван Чолић, бив. управник канцеларије судбеног стола у Загребу, који је проневерио 20.000 форината и побегао. Стевана су по нашој слици познале аустро-угарске власти и преко овдашњег аустро-угарског конзулате тражили, да се задржи у притвору док не буде дипломатским путем решено питање о његовом издавању.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Још једном смо причујени да скренемо пажњу српским начелницима, да нам претплату на лист не шаљу преко Управе града Београда, већ непосредно на адресу уредништва, као што то стоји и у заглављу свакога броја. Шиљањем преко Управе ствара се излишан посао и њој — Управи — и нашем уредништву, које мора око сваког пошиљка да копира акта и спискове. — Са пошиљком дужне претплате молимо их да по послатим обрачунима измире уредништво до рока означеног у распису Господина Министра Унутрашњих дела од 3. окт. м. ПБр. 23.618.

Уредништву је потребан преводилац руског језика. Награда је врло добра али зато и преводилац треба да је познат као добар.

„Полицајац“ са сликама опасних људи по друштво и оних који се траже од стране власти, биће за који дан готов. Уз „Полицајца“ је и календар за 1900 годину. Цена 1 дин. На већу количину 25% на робате за готов новац,

Кроз кратко време почећемо доносити одабране приповетке и научне студије из талијанске криминалистике од првих талијанских писаца, као што су Берсекио, Сигеле и Бианки. Овим ћемо задовољити и укус наше читалачке публике и уједно је упознати с талијанским производима ове врсте.